

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Pace Civili Inter Imperii Ordines Religione Dissidentes Perpetuo Conservanda Libri Duo

Conring, Hermann

Francofurti ; Lipsiae ; Wittebergae, 1680

Caput V. Declarationem Innocentii esse in universum suis verborum
formulis periniq[ue]vum Caesari Regiq[ue] Galliae; cumprimis vero Reginae
Svecorum, Reipublicae Venetae, atq[ue] Imperii Principibus ac ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-9585

perniciosum est: utpote cum interfit omnium in universum, fidâ pace frui & solidâ tranquillitate, procul metu, procul insidiis. Non pergam, operose periculum hoc & Romanorum partium & universi Imperii ostendere: quia res est liquida, & jam tum ante nonnihil tacta.

Tantum ipsi Papæ accivit sua Bulla malorum

CAPUT V.

Declarationem Innocentii esse in universum suis verborum formulis periniquam Cæsari, Regi, Gallia, cum primis verò Regina Svecorum, Reipublicæ Venetæ, atque Imperii Principibus ac Ordinibus, Catholicis non minus quam Evangelicis, summè injuriosam.

DUm hætenus ostendi, quam Ecclesiæ Pontificiæ non necessaria, quam non utilis, quam denique ipsemet Romanæ Curia sit perniciofa Declaratio; non nisi, imprudenter admodum & cum damno proprio latam illam esse, demonstravi. Proximum est ordine, ut etiam iniquitatem illius demonstrarem, & quidem *initio* in universum *deinde* nonnihil magis *speciatim*. Quæ Altera pars est eorum quæ agenda suscepimus.

Manifesta autem in communi quidem est ini- I.
quitas illa, *primum* ex insolentia facinoris in Orbem Catholicum pene universum. Quoniam nempe

Gg 2 pe

pe in Cæsarem , Regem Galliaë , & Catholicos Imperii Principes atqve Ordines , imo & in Legatum Reipubl. Venetæ qui mediatorem egit partium , id Declaratione isthac commiserit Innocentius , qvöd omni caret exemplo , quodque numquam visum numquam est auditum. Nullo exemplo autem factam esse illam Declarationem , probavi *capite secundo* ; sicut in *Consultatione* respondit ad dicta & facta Pontificum , Sanctorum Patrum , & Cæsarum ac Regum , qui ab Ernesto adducti fuerant quasi omnem cum Hæreticis pacem perpetuam olim damnauerint. Ad injuriam profecto illorum summam pertinet , talia pacta Principum , qualia nunquam antehac quisquam saltem publice damnauerat , editis tabulis , tanquam *divino cultui Religioni Catholicae & Ecclesie Christianae* adversa , in omnem orbem & ad omnem posteritatem proclamare , & quantum in se est irrita reddere. Nec vero qui talia committunt , & quidem diuturno ac deliberato consilio , quo utique Pax est constituta , Christianæ pietatis & Catholicæ fidei nomine merentur laudari. Si autem nihil insolitum fecerunt Catholici isti magni Cæsares Reges ac Principes , & si de eo quod fecerunt , hæctenus omnes Papæ atqve univèrsa sancta Catholica Ecclesia sic satis benigne judicarunt : non profecto meruerunt illi , ut novo in eos exemplo tam atrociter animadverteretur , sed magna illis facta est injuria. Ini-

Iniqua *Secundo* est sigillatim Declaratio isthac insolentia sua in Germaniam. Eodem enim tempore quo nostra, confecta quoque pax est inter Hispanum & Foederatas Septem provincias. Per illam idem patiuntur res Pontificiæ & Catholicæ quod per nostram. Ne verbulo tamen, quod quidem hactenus innotuerit, sive per Nuncium suum Fabium, qui præsens adfuit, sive quo alio modo, Paci isti contradixit Innocentius. Quod itaque uni Germaniæ nostræ Paci insolito exemplo ita est adversatus, quam aliam causam dixeris, quam forte, quod Hispanum veritus ne mutire quidem sit ausus, in Cæsarem vero Gallum & Germaniæ Principes sibi quidvis licere existimaverit? Qui contemptus pertinet profecto ad Imperii & Gallici regni injuriam.

Eadem Insolentia haud leviter, quamvis tacite, perstringit etiam omnes quotquot Innocentium antecesserunt Pontifices, eorumque sanctimoniam & rectam Ecclesiæ curationem vocat in suspensionem. Si enim *zelus domus Dei* expressit Innocentio Declarationem istam (id quod statim initio illa jactitat) profecto defuit zelus iste antecessoribus. Hi vero ne utiquam minorem curam rerum Ecclesiæ suæ ostentarunt: multi eorum ita sese gessere, ut Innocentium longissimo intervallo superaverint; quales utique fuerunt Pius IV & V, Gregori-

us XIII, Sixtus V, Clemens VIII, Paulus V & Gregorius XV. Nemo horum videlicet pacem Germaniæ more innocentiano damnavit: etsi eadem fuerit Ecclesiæ Catholicæ ac Papalium rerum necessitas, quæ est hodie. Detrahere autem illorum Pontificum famæ aliquid præ zelo Innocentii, hoc vero est illos contumelia afficere. Nec sane *zelus* illis defuit, etsi forte defuerit *recti scientia*. Id quod *Tertio* loco meretur annotari.

Plane improba *Quarto* sunt etiam illa in quibus magna Declarationis pars est occupata, in id ut præcidatur quicquid obtentui possit esse servandis necessariò pactis. Non contentus enim Pontifex irrita illa pacta reddere, quasi vitio inita ab iis quibus ita paciscendi facultas defuit: si quid illis faveat, vel ab ipsa Sede Pontificia aut etiam in Conciliis universalibus definitum, vel longo usu stabilitum, *sive juramento, aut confirmatione Apostolica, aut, quavis firmitate alia roboratum*, id omne sine discrimine invalidum & nihili pronunciare non dubitavit. Jam vero, illa pacta Pacis improbari ita meruerunt, vel propterea quod adversentur Naturæ aut Divino juri, vel quoniam positivis hominum institutis minus bene consonant. Si prius est verum, graviter profecto ipsemet Papa lædit Decreta Conciliorum, etiam Oecumenicorum, & ipsiusmet Sedis Romanæ, tacite illa insimulans quod pa-
tro-

trocinentur interdum iis quæ Naturæ aut Divino juri repugnant. Certe in illam suspicionem ipsemet Decreta isthæc suis anxiiis cautelis vocat. Absque illo sanesi fuerit, frustra & inepte illæ cautelæ Declarationi insertæ sunt. Si verum est posterius, multò maxime fuerit improbum & iniquum, violatarum forte nonnullarum positivarum legum causa, tollere robur non tantum ipsarummet Pontificiarum constitutionum, Sed etiam Canonum Conciliorum Universalium, Usuum & Consuetudinum, Legum Imperialium, Statutorum municipalium, Concessionum denique ipsarummet Pontificiarum, quamvis sanctissime & religiosissime promissarum imo juramento stabilitarum. Non disputabo nunc, num quæ horum faveant Pactis nostris publicis, nec ne. Hoc urgeo, quod Pontifex etiam si omnia vel quædam horum faveant, tamen irrita & hæc velit, tantum quo Pacis validitas infringatur.

Non me latet, fas esse summæ cuique potestati, leges latis ut condere ita & tollere : non licet tamen hoc nisi intra limites tuæ reipublicæ, nec licet nisi quando id exigit majus commodum. Esto igitur, Papæ competere summam in Ecclesia potestatem ferendarum pariter abrogandarumque positivarum legum non competit tamen ipsi jus, Legibus Imperialibus & Statutis municipalibus, itidem

dem à summis potestatibus civilibus constitutis, auctoritatem suam detrahendi: non etiam rescindendi Concessionem suam, sive sua cum aliis pacta conventa, utpote quæ omnia sint posita extra limites suæ quam jactat Ecclesiasticæ reipublicæ. Si sane & hæc mutare arbitrii Papalis est, omnis quoque civilis potestas directe ipsi fuerit subjecta, atque adeo Reges & Principes non nisi magistratus fuerint, subditi nutui paparum. Quod quidem à Curia Romana ejusque aëclis scio probari: scio tamen pariter, ab omnibus quibus aliqua est rerum publicarum cura, tamquam impium dogma & evertendis rebus publicis aptum, non sine quadam abominatione rejici. Scio itidem, à Curialibus jactitari, non teneri Papas pactis conventis: ex adverso haud etiam ignoro, à prudentioribus ac melioribus quibusque præclare & fortiter asseri, illam jactantiam ipsum æternum Naturæ jus & quæ inde manat, fidem & justitiam, funditus tollere. Hæc omnia autem Innocentius sibi, etsi non aperte, tamen tacite in hac Declaratione tribuit.

Porro, ceu ante dixi, non licet cuiquam Summæ potestati leges obrogare, nisi id jusserit reipublicæ utilitas. Cumque duo sint rerum publicarum genera, aliud Dominantium usui præcipue constitutum, aliud commune populi (universi ex æquo commodum quærens; in posteriore genere licentiam

tiam mutandi leges communis populi utilitas definit. Posterioris autem non prioris generis rempublicam Ecclesiasticam Papæ à Deo esse commissam, solet ipsa Curia confiteri. Hinc verò consequens est, non esse fas Pontifici, Constitutiones proprias Curia, Conciliorum Canones, aut Consuetudines longo tempore firmatas, vi atque auctoritate sua privare, nisi evidens & maxima quædam utilitas postulaverit. Cæterum ea sane utilitas ex rupto Pacis pacto non potest sperari, quæ superet commodum, quod ex sancta observatione Canonum Ecclesiæ universalium, & Constitutionum ipsiusmet Curia nascitur. Certe etsi octavus Electoratus observetur in Germania nec ne, nihil Ecclesiæ, Curia parum refert. Et tamen quantum formulas Declarationis audimus, si quis Canon Oecumenici concilii, si quæ constitutio ipsiusmet Apostolicæ Sedis, si quæ consuetudo, si quod pactum conventum, Cæsari & Ordinibus Imperii permittat octavum Electoratum instituere, id omne irritum potius esse debet, quam ut ille novus Electoratus admittatur. Similiter saltem pleræque aliæ pacis leges pertinent ad opes & divitias Curia. Frontem hominis viderim, qui opum illarum possessionem utiliorem Ecclesiæ dicere ausit, quam Canonum & Decretorum & consuetudinum illibatam observantiam.

H h

Enim

Enimvero anxíæ illæ Declarationi insertæ, paragrapho *Non obstantibus*, formulæ, etsi Curíæ sint familiares, nec sola Declaratio iis laboret, arguunt (si licet híc verum fateri) ingenium tyrannicum & dominatum plusquam herilem. Imo verò vix invenias tyrannum adeo impudentem, qui ejusmodi formulis uti haud erubescat. Ut proinde Declarationis iniquitas & impietas, si non aliunde, saltim hinc queat patescere.

V Ad Imperium Germanicum si oculos flectamus, apparet item Declarationis illius summa iniquitas. Et quidem meretur *Quinto* loco numerari, quod sui Fabii illas voculas, *Pacis pacta esse à non habentibus potestatem* composita, Innocentius approbaverit. Id sane ad injuriam pertinet universi Imperii. Omnis nimirum perfecta, sibi constans, sui que juris respublica, illa omnia constituendi habet potestatem, sine quibus civilis felicitas nequit obtineri. Jam autem impossibile est, ut civilis aliqua societas sibi constet aut ejus felicitas obtineatur, nisi prædita illa sit arbitrio in usum suum constituendi ea, de quibus Pacis legibus conventum est. Dum negat igitur Pontifex Imperio hanc potestatem, simul eo ipso *αὐτονομίαν* & *αὐτοκρατορίαν* Imperio derogat, atque adeo eripit illud, quo vera & libera civitas censetur, quod est *αὐτόνομον* esse, *αὐτόδικον* & *αὐτοτελές*, ceu recte definit Thucydides. Hæc autem eripere, re-
pse

pse est majestatis crimen committere. Et verò si Papa est unicus arbiter eorum de quibus ille in Declaratione conqueritur, fuerit penes illum summa potestas, universi Imperii saltim indirecte, maximæ Imperii partis etiam directe. Opulentissima certe & pingvissima Imperii portio in bonis Ecclesiasticorum collocata est. Electorale item jus inter potissima est. Religio ipsa est sanctissimum Imperii vinculum. Horum autem arbitrium directe sibi uni in Declaratione vendicant Innocentius. Ab hisce autem quicquid est reliquum dependit; atque adeo & illud saltim indirecte sibi Papa arrogat. Id quod profecto conjunctum est cum summa in Imperium contumelia.

Periniquum *Sexto* facinus Declaratione sua VI
 commisit Papa, dum quod unicum est Pacis Germaniæ remedium, id rumpere, & civile bellum, post triginta pene annorum feralem flammam adhuc fumigans, denuo accendere pro virili allaborat. Certe neminem nisi improbum non misereat Germaniæ inter cineres suos non nihil primum respirantis: atq; adeo nemo probus non velit penitus illam flammam extinctam, quam humanus cruor toto anno aluit. Quanto magis autem oportebat illo esse animo eum, qui sese Christi Vicarium, Ecclesiæ communem Pastorem, sanctissimum Patrem orbi venditat! Utique impium est, invitos ad arma
 Hh 2 iterum

iterum nos cogere, idque propter res quas nullius aut exigui certe ad Ecclesiæ salutem pretii esse, soli vero fastui Curia servire, in propatulo est. Non agam per partes. At verò illa de bonis Ecclesiasticis quæ appellant, de honore civili Hæreticis habendo, de precibus primariis, de annatis, de reservationibus, de turnis, de octavo Electoratu ac familia, non profectò ea sunt, ut propterea Papa, sanctissimus ille Pater, velit jubeat pacis pacta rescindere, & ad arma iterum conclamet. Largiamur enim, perire Pacis pacto jura nonnulla & bona Pontificiæ curiæ. An fas est, propterea miserrime jam tum afflictam Germaniam in bellum civile iterum cogere? Non is profectò erat animus S. Ambrosii, quum diceret: *me (si de meis aliquid poscatur, aut fundus, aut domus, aut argentum) & id quod mei juris est, libenter offero. Si tributum petit, non negamus: agri Ecclesiæ solvant tributum. Si agros petit Imperator; potestatem habet vindicandorum. Potest pauperibus collatio populi redundare. Non faciant de agris invidiam: tollant eos si lubitum est.* Non erat is animus S. Gregorii Nazianzeni, quum diceret: *Si quomodocunque dissidii causa sum, Jona Prophetæ venerabilior non sum. In mare me projicite, & tumultuum procella vobis relictis ponet. Ut ut à culpa immunis sim, concordia vestra causa, quicquid elegeritis, pati elegerim. Throno deturbate;*

*bate; urbe expellite: veritatem duntaxat pacemq; ,
 prout Zacharias dixit, amate. Non is erat S. Cle-
 mens Romanus Episcopus, quum communi Eccle-
 siæ Romanæ nomine scriberet Corinthiis: An-
 quis inter vos generosus? quis ad misericordiam
 moveri facilis? quis charitate confidentior factus?
 Dicat; si propter me seditio & contentio & schi-
 smata excitantur, secedo, ab eo quocunque volueri-
 tis, quæque à multitudine præscripta fuerint facio;
 ovile solum Christi pace cum constitutis presbyteris
 fruatur. Non is erat S. Apostolus Paulus, qui luben-
 tissime volebat impendi & superimpendi pro ani-
 mabus fidelium. Non denique is erat S. Petrus, cu-
 jus successores se jactant Romani Papæ: qui au-
 rum & argentum non habebat; qui ut Christum
 posset sectari omnia reliquerat; qui Simoni Mago
 aurum & argentum offerenti respondit: Pecunia
 tua tecum sit in perditionem. Quæ verba utinam
 non & Innocentio ejusque Fabiis conveniant! Hi
 vero utinam quoque sibi dicta credant illa! Non est
 tibi pars neque fors in sermone isto; cor enim tuum non
 est rectum coram Deo: Pœnitentiam itaque age
 ab hac nequitia tua, si forte remittatur tibi hæc co-
 gitatio cordis tui. In felle enim amaritudinis, &
 nexu iniquitatis videote esse. Quàm longe porro
 Innocentius distat à bono quolibet pastore, qui vitã
 suam pro ovibus redimentis solet impendere!*

Quam infinite à Christo, cujus tamen vice fungi se-
se in hisce terris non erubescit jaectitare!

Neque verò est quod excuses Innocentium, qua-
si non solum propter divitias suas, sed etiam in pro-
pagationem fidei Catholicæ, bellum civile excita-
tum velit. Utique enim etiam propter bona sua
hoc voluit, & quidem illa primo loco collocavit.
Nec usquam sive Christus, sive Apostoli, sive Sancti
Ecclesiæ Patres docuerunt, fidem bello propagan-
dam esse. Novum & hoc est Curia dogma, omni
antiquæ Ecclesiæ incognitum imo adversum; ac
proinde non minus impium atque illud prius, etiam
apud imperitos zelotas aliquam recti speciem ju-
stius præ illo priore inveniat.

VII Quanta *Septimo* est injuria, quod cum multa sal-
tim in excusationem Cæsaris & Catholicorum
Germaniæ Principum dici & potuissent & debu-
issent, omnibus illis dissimulatis, Declaratio tota sit
occupata in recensendis iis, quæ perperam ab illis
gesta & conventa credi voluit Innocentius! Et ve-
rò in illa pacta haud venere Cæsar aliique Princi-
pes illi, nisi demum post clades plurimas, post ere-
pta jam magnam partem illa, quæ per pacta con-
cessa sunt, post spem armatæ sane recuperationis
amissorum abruptam, in periculo tantum non cer-
to amittendi & ea quæ adhuc supererant, in omni-
um virium summa imbecillitate, nullis aliunde
suppe-

suppetentibus auxiliis, in media denique flamma
divinarum humanarumque rerum Germaniæ. In-
viti certe & ægre admodum, nec nisi igne & armis
per complures annos fracti, Pacem illam inive-
runt. Nec temere ita convenerunt, sed consultis an-
te, & quidem frequenter consultis, conscientiæ tu-
tandæ causâ, Theologis suis, viris longe præstan-
tissimis; hisque tandem Pacem licitam pronunci-
antibus. Quantâ cum curâ sanè Theologorum re-
sponsa Cæsares Ferdinandi exquisiverint, non pas-
sus est ignorare orbem, utilissimi operis *de Pace*
Prodromo Caramuel, Vir & ipse ut genere ita mul-
tiplice atque haud vulgari doctrina, candore, & di-
gnitati eminens. Hæc profecto, etiam si qua parte
fuiſſet à Cæsare & Principibus Catholicis in pan-
genda cum Protestantibus pace peccatum, facere
ad illos si non plane saltem multum excusandos,
manifestum est. Interest itaque famæ Cæsaris &
Principum, rem hanc omnem ad hujus orbis &
posteritatis conscientiam traducere. Ad injuriam
contrà illorum pertinet, isthæc omnia dissimulare,
atque ita de Pacis pactionibus differere, quasi ho-
rum nihil antecesserit. Multò maxime verò illos
gravat, si id fiat à Pontifice, qui haberi vult & à
quam multis creditur Vice Deus infallibilis. Quam
sinistre sanè judicabit posteritas, aut hæc nostra et-
iam ætas, de Cæsare & Principibus, lecta Pontifi-
cis.

cis Bulla, de cætero autem gestarum rerum imperita!
 Tam sinistrae vero famæ Innocentius utique Decla-
 ratione sua auctor est.

Quicquid *Octavo* dixerit cum suis Fabiis & Er-
 nestis innocentiis, & licet necessitate urgente ejus-
 modi Pacis pacta cum pessima quamvis hæretico-
 rum gente inire, & extrema necessitas urfit rem Ca-
 tholicorum, quum Pax iniretur. Prius illud præcla-
 re profecto (ut alios taceam) demonstravit Cara-
 muel æternaturo & numquam satis prædicando
 volumine. Irenæum quoque meum ab omnium
 adversantium telis immunem præstare non dubi-
 to. Posterius uno ore fassi sunt Cæsar, Princeps, &
 quotquot per Germaniam in civilibus belli & pa-
 cis actibus versati sunt. Quibus utique longe po-
 tius est credendum, quàm Romanæ otio & luxu
 marcessenti Curia, quæque mala Germaniæ non
 nisi pingvi aure accipit, ex fama, aut zelotæ alicu-
 jus, sive religiosi ut vocant, sive Episcopi, qualis fuit
 Augustanus Cnöringius, sive Nuncii narratiunculis.
 Ita præterea Declaratio conscripta est, ut non ap-
 pareat, num velit, haud esse fas in ejusmodi pacta
 urgenti necessitati cedere, aut num neget, eam fuisse
 Imperii rerum necessitatem, quæ pacta illa exegerit.
 Multum interest autem, hoc aut illud sentias: nun-
 ve hoc an illud vero sit consentaneum. Distincte
 proinde docendi fuissent à summo Pastore Catho-
 lici,

lici, an necessitatis lege nullum ejusmodi pactum fiat licitum: An vero demum necessitas illa rerum defuerit. Sane cum Papa circa morum & fidei universales dubitationos infallibilis arbiter, in reliquis errori, communi mortalium sorte, obnoxius existimetur, Declarationi prius definienti tutò Catholici fidem forte adhibuerint, posterius verò asserenti Pontifici credere secure non licet. Certe injurius in Catholicam Germaniæ Ecclesiam fuit Innocentius, non expresse satis sententiam suam exprimens: præsertim quum de priore acerrima fuerit inter Theologos controversia, aliis cum Ernesto aliis cum Caramuele facientibus. Injurius etiam idem fuit in Cæsarem & Principes Catholicos, si testantibus illis de extrema rerum suarum necessitate noluit credere: quasi videlicet haud fuerint illi fide digni testes malorum quibus premebantur. Quod si verò simul etiam hoc voluit indicatum, nulla necessitate ejusmodi pacta excusationem invenire, (quod per videtur virisimile voluisse, ex sententia scil. Ernestinorum, quam Fabius Nuncius acerrime propugnavit) injustissimum profecto dogma asseruit Papa. Necessitati sanè etiam hæctenus cedere licere, liquidum reddidit Caramuel; quem unum consuluisse sufficit. Neminem autem Catholicum scriptorem, idem cum Innocentio qui asseruerit, omni ex ævo produxeris. Ex adverso omnes, quot-

li

quot

quod fuere primitivæ Ecclesiæ Episcopi Catholici, consensu suo oppositam sententiam stabilivere. Id quod quoniam & ab Irenæo *Sect. 3. responsione ad rationem IIX* brevius quidem sic tamen satis est ostensum, non est quod huic rei amplius nunc quidem immoremur.

Insigni *Nono* injuria afficiuntur omnes Evangelici, dum non tantum Hæretici proclamantur à Pontifice, sed tales Hæretici, quibus non sit fas (publicæ etiam Pacis causa) concedere sacrorum suorum usum, inque id exstruendarum ædium potestatem facere, quique adeo extrema meruerunt. Jam veteres quidem hæ injuriæ sunt. Et solent jamdudum Pontifices, nullo facto discrimine, in omnes omnino quos hæreticorum nomine infamant, ferro & igne, perinde ut in scelestissimam mortalium turbam, animadvertere; idque contra primitivæ & aureæ Ecclesiæ mores ac perpetuam sententiam; utpote quæ semper olim crediderit, vel simpliciter ab omni vi in quamlibet hæresin abstinendum esse, vel nonnullos quidem libertate sacrorum interdici jure posse non tamen omnes; publicæ necessitatis autem causa nullam fere earum non jure permitti, existimaverit. Quam rem alibi prolixè persecuti sumus. Quod nihilominus sævientium Papparum immanitatem probare etiam Innocentio fuerit visum, cum summa nostra est injuria
con-

conjunctum. Et vero, ne nunc urgeamus quod Hæreticos nos pronunciet; non profecto vel ex iis quæ nobiscum nata sunt principiis, vel ex divina revelatione (qui duo sunt omnis humanæ scientiæ modi) didicit ille, nos deteriore conditione haberi oportere, quam olim suos Novatianos, aut suos Donatistas, aut suos Ariomanitas prisca Ecclesia habuit. His autem, nulla exigente necessitate, suarum *ἑποικειῶν* licentia sic satis diu Permissa est: ceu alibi ostendimus. Minime omnium docuerit, nos superare improbitatem omnium hæreticorum: & tamen nullis non horum, postulante publico commodo, sua quies olim & tranquillitas florentibus Ecclesiæ rebus relicta est.

Huic injuriæ *Decimam* merito annumeraveris Serenissimæ Reginæ Svecorum Christinæ factam. Potiebatur illa tum temporis rerum in Regno Sveciæ non minus atque Ferdinandus III Cæsar in Imperio, & Ludovicus XIII in Gallia: Christinæ tamen nomen nusquam in Declaratione compareret, sed *Suecorum* quasi Regia dignitate carentium. Quod tamen factum esse in gratiam Poloniæ Regis nemini non subolet: quasi videlicet penes hunc jure fuerit Regia dignitas, Christina illum titulum non meruerit. At verò illam agnoverunt Svecorum Reginam Cæsar, Reges Galliæ, Hispaniæ, Daniæ, imo ipsiusmet Poloniæ, nequid dicam de aliis

universi orbis summis potestatibus. Quod Innocentius itaque unus neget, id quod omnes agnoscunt, id profecto haud vacat eximiâ injuriâ. Præsertim cum Friderici III Cæsaris Legatis responderit quondam Pius II Papa: *morem esse Apostolica Sedis eum Regem appellare qui Regnum teneret*: ceu legitur in commentariis illius l. 2. Quid; quod hodie Christina ab ipso Alexandro VII omnique Romana Curia Svecorum Regina salutetur, non mutato regnandi jure? Nisi fortè ab Alexandro id mutatum sit; cuius nulla ipsi facultas, nullum jus competit.

CAPUT VI.

Ostenditur porro iniquitas declarationis Pontificiæ, etiam ex eo, quod pridem fuisset jam extinctum jus Papale omne in illa, quæ Pacis utroque pacto Evangelicis concessa sunt.

Proxime multas injurias quibus scætet Declaratio, magis in communi tamen, persecuti sumus: consequens nunc est, ut magis speciatim non Nihil Declarationis illius iniquitatem oculis cunctorum exponamus. Id omne autem clarissimum fiet si demonstremus, Papæ non competiisse facultatem, de iis quæ Pacis utroque Pacto Evangelicis concessa sunt, protestandi aut illa irrita reddendi.

ita